

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 26. september 2024
Kontor: Proces- og Insolvensrets-
kontoret
Sagsbeh: Nanna Mathilde A Ander-
sen
Sagsnr.: 2024-11371
Dok.: 3421947

Samlenotat

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmonisering af visse aspekter af insolvenslovgivningen

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i marginen.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2022) 702

1. Resumé

Kommissionen har den 7. december 2022 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmonisering af visse aspekter af insolvenslovgivningen. Forslaget er modtaget i dansk sprogversion i Rådet den 20. januar 2023. Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslaget har til formål at maksimere inddrivelsen af aktiver fra en insolvent virksomhed til dækning af krav fra virksomhedens kreditorer. Forslaget lægger op til at forfølge dette mål ved at sætte fokus på inddrivelse af aktiver, effektive insolvensprocedurer, en højere grad af forudsigelighed og rimelig fordeling af aktivmassen mellem kreditorerne. Forslaget er endvidere et skridt i retning mod at fjerne hindringer for opnåelse af en fælles kapitalmarkedsunion og sikre bedre finansieringsmuligheder på tværs af medlemsstater.

Fra dansk side støtter man det overordnede formål med direktivforslaget og finder det i den forbindelse vigtigt, at EU-retlig regulering på insolvensområdet sikrer en rimelig balance mellem på den ene side beskyttelse af skyldneren og på den anden side beskyttelse af kreditorerne.

Regeringen finder det også generelt vigtigt, at de foreslåede regler efterlader Danmark en rimelig fleksibilitet i implementeringen.

Regeringen er kritisk over for de foreslåede regler om en forenklet procedure for likvidation af mikrovirksomheder, herunder fordi de foreslåede regler vil medføre væsentlige omkostninger for domstolene. Derudover peges der på, at langt størstedelen af alle insolvenssager i Danmark vedrører mikrovirksomheder, og at de foreslåede regler ikke nødvendigvis vil medføre en forenkling af de danske procedurer og kan vanskeliggøre statens mulighed for at sikre, at der tages tilstrækkelig højde for offentligretlige hensyn.

Det er væsentligt for regeringen, at samspillet mellem det foreliggende direktivforslag og insolvensforordningen afklares, herunder indvirkningen på dansk ret, henset til at insolvensforordningen er omfattet af retsforbeholdet, mens direktivforslaget ikke er, samt at sikre en så meningsfuld implementering af direktivet som muligt.

Forslaget vurderes umiddelbart at kræve visse tilpasninger af dansk lovgivning. Forslaget må endvidere forventes at medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Derudover kan sagen have både erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser, men det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at foretage en præcis opgørelse af sådanne omkostninger. Det er på denne baggrund væsentlig for regeringen, at forslaget medfører færrest mulige statsfinansielle konsekvenser og byrder for erhvervslivet.

2. Baggrund

Siden 2015 har Kommissionen arbejdet på at skabe en fælles kapitalmarkedsunion (Capital Markets Union, CMU), der skal sikre finansiell og økonomisk integration i EU og dermed vækst, arbejdspladser og investeringer. Kommissionen har i den forbindelse peget på, at fraværet af harmoniserede insolvensordninger i medlemslandene er en af de største hindringer for den frie bevægelighed for kapital i EU og hæmmer udviklingen af CMU generelt.

De eksisterende insolvensordninger i medlemslandene har således ifølge Kommissionen forskellige virkninger på tværs af landegrænserne og har forskellig grad af effektivitet, herunder særligt i forbindelse med sagsbehandlingstid og inddrivelsessatser. Dette medfører, at kreditorer og investorer er mindre villige til at investere på tværs af landegrænser, hvilket svækker virksomheders tilgængelige finansieringsmuligheder.

Kommissionen har fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmonisering af visse aspekter af insolvenslovgivningen den 7. december 2022.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 om harmonisering i det indre marked og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

3.1. Formål

Direktivforslaget har til formål at maksimere inddrivelsen af værdier fra en insolvent virksomhed til dækning af krav fra virksomhedens kreditorer. Forslaget vil forfølge dette mål ved at fokusere på:

1. Inddrivelse af aktiver fra likviderede insolvensboer.
2. Effektive insolvensprocedurer.
3. Forudsigelig og rimelig fordeling af inddrevne beløb mellem boets kreditorer.

3.2. Indhold

Direktivforslagets afsnit I indeholder almindelige bestemmelser og definitioner. Det følger heraf, at direktivet fastsætter regler for anfægtelsessøgsmål, sporing af aktiver, en såkaldt pre-pack-procedure, virksomhedsledelsens pligt til at indlede insolvensbehandling, forenklede likvidationsprocedurer for mikrovirksomheder, kreditorudvalg og endelig medlemsstaternes udarbejdelse af et faktablad med centrale oplysninger om national insolvenslovgivning.

For så vidt angår direktivforslagets anvendelsesområde undtages bl.a. nærmere definerede finansielle virksomheder i form af forsikringsselskaber, finansieringsinstitutter, kreditinstitutter og værdipapircentraler mv.

Der forventes at være indholdsmæssige ændringer af Kommissionens forslag frem mod vedtagelse af Rådets generelle indstilling, idet udkast til re-

viderede tekster er modtaget under både det spanske, belgiske og ungarske formandskab og fortsat forventes modtaget. Der forventes særligt at være indholdsmæssige ændringer til afsnittet om forenklet likvidation af mikrovirksomheder. Da de reviderede tekster fortsat er genstand for drøftelser, er de i relevant omfang indarbejdet i nærværende notat.

Direktivforslaget forventes sat på dagsordenen for mødet i Rådet for Retlige og Indre Anliggender i december 2024 til en (delvis) generel indstilling.

3.2.1. Centrale definitioner i forslaget

Direktivforslagets artikel 2 indeholder bl.a. følgende centrale definitioner:

- *"Retshandel"*: Enhver menneskelig adfærd, der har retsvirkning.
- *"Kriteriet om kreditorernes bedste interesse"*: Et kriterium, hvorved ingen kreditor vil blive stillet ringere ved en likvidation under pre-pack-proceduren, end en sådan kreditor ville blive, hvis den normale prioritetsrækkefølge i en likvidation var blevet anvendt i tilfælde af en gradvis likvidation.
- *"Pre-pack-procedure"*: En fremskyndet likvidationsprocedure, der gør det muligt at sælge skyldnerens virksomhed eller en del heraf som en såkaldt "going concern" til den højestbydende med henblik på likvidation af skyldnerens aktiver, når skyldneren er erklæret insolvent.
- *"Part med nær tilknytning til skyldneren"*: Personer, herunder juridiske personer, der har særlig adgang til ikkeoffentlige oplysninger om skyldnerens forhold.

3.2.2. Anfægtelsessøgsmål (artikel 4-12)

Direktivforslagets afsnit II omhandler anfægtelsessøgsmål og har til formål at beskytte konkursboer mod uretmæssig fjernelse af aktiver inden indledning af insolvensbehandling. Afsnittet fastsætter regler om generelle betingelser for, at en retshandel kan erklæres ugyldig, omstødelsesgrundene og retlige konsekvenser af et anfægtelsessøgsmål.

I artikel 4 og 5 fastsættes de generelle betingelser for anfægtelsessøgsmål og forholdet til nationale bestemmelser. I artikel 4 præciseres, at alle retshandler, der er til skade for kreditormassen, og som opfylder betingelserne i artikel 6-8, kan gøres til genstand for anfægtelsessøgsmål.

Artikel 6-8 omhandler særlige betingelser for anfægtelsessøgsmål, herunder at medlemsstaterne skal sikre, at retshandler kan erklæres ugyldige: *hvis den*

begunstiger en eller flere kreditorer ved fyldestgørelse, sikkerhedsstillelse eller andet; *hvis* den er helt uden eller med en åbenbart utilstrækkelig modydelse, eller *hvis* skyldneren forsætligt har forvoldt skade på kreditormassen ved retshandlen.

Artikel 9-11 fastsætter konsekvenserne af et anfægtelsessøgsmål. Eksempelvis foreslås det, at fordringer, rettigheder eller forpligtelser, der i medfør af direktivet er blevet erklæret ugyldige, ikke kan gøres gældende med henblik på fyldestgørelse fra insolvensboet. Endvidere foreslås det, at den, der har draget fordel af retshandlen, er forpligtet til at tilbagelevere begunstigelsen i form af aktivet eller penge. Det foreslås ydermere, at fordringer kan genopstå, hvis insolvensboet er blevet fuldt ud kompenseret, samt at rettigheder kan gøres gældende over for tredjemand, f.eks. en arving eller anden efterfølger til den part, der har draget fordel af retshandlen.

3.2.3. Spring af aktiver (artikel 13-18)

Afsnit III omhandler spring af aktiver, der tilhører insolvensboet, og vedrører et målrettet indgreb, som skal gøre det lettere for insolvensbehandlere at udøve de beføjelser, der er tillagt dem i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 20. maj 2015 om insolvensbehandling (insolvensforordningen). Afsnittet handler om bl.a., hvilke nationale registre insolvensbehandlere skal have adgang til for at kunne spore aktiverne så effektivt som muligt.

Artikel 13-16 handler om udpegede retters eller udpegede administrative myndigheders adgang til og søgning i en virksomheds bankoplysninger, herunder i det bankkontoregister, der er indført med det nye hvidvaskdirektiv (direktiv (EU) 2024/1640). Det foreslås, at insolvensbehandleren skal kunne anmode en udpeget ret om adgang til en virksomheds bankoplysninger. Det foreslås endvidere at fastsætte betingelser for, hvornår en søgning i bankoplysningerne kan finde sted, og hvordan der skal ske overvågning med de udpegede retters adgang til bankoplysningerne.

Artikel 17 omhandler insolvensbehandleres adgang til oplysninger om reelt ejerskab. Medlemsstaterne skal således sikre, at insolvensbehandlere har adgang til de oplysninger i registre over reelt ejerskab, der er oprettet i medlemsstaterne og er tilgængelige gennem systemet til sammenkobling af registre over reelt ejerskab. Der er navnlig tale om den reelle ejers navn, fødselsmåned og -år, statsborgerskab og bopælsland, samt art og omfang af den

reelle ejers rettigheder. Endvidere skal insolvensbehandlere have rettidig adgang, uden at parterne varsles.

I medfør af artikel 18 skal insolvensbehandlere have adgang til medlemsstaternes nationale registre over aktiver, der er opført i bilag I, hvis et sådant register findes.

3.2.4. Pre-pack-procedure (artikel 19-35)

Afsnit IV omhandler en såkaldt pre-pack-procedure, der har til formål at sikre effektiv inddrivelse af værdier til kreditorer, og at denne inddrivelse er tilgængelig på en struktureret måde. Dette skal ske ved, at der under pre-pack-proceduren skal forberedes og forhandles et salg af (en del af) skyldnerens virksomhed, inden den formelle insolvensbehandling indledes.

Efter artikel 19 skal medlemsstaterne sikre, at pre-pack-proceduren består af to på hinanden følgende faser – ”forberedelsesfasen” og ”likvidationsfasen”. Artikel 20- 21 omhandler bl.a. sammenhængen mellem direktivforslaget og andre EU-instrumenter.

Artikel 22-24 omhandler forberedelsesfasen og fastsætter regler om bl.a. udpegelse af en tilsynsførende og dennes forpligtelser, suspension af kreditorforfølgning og principper for salgsprocessen.

Artikel 25-29 omhandler likvidationsfasen og fastsætter regler om bl.a., at den tilsynsførende også udpeges som insolvensbehandler, godkendelse af virksomhedssalget og overdragelse eller ophævelse af gensidigt bebyrdende aftaler. Det foreslås således, at gensidigt bebyrdende aftaler, som er nødvendige for opretholdelsen af skyldnerens virksomhed, kan videreføres uden samtykke fra modparten, og at erhververen af en virksomhed gennem pre-pack-proceduren kan overtage virksomheden uden gæld og forpligtelser, medmindre der indvilges heri. Endelig foreslås der regler for opsættende virkning af klager over retsafgørelser vedrørende godkendelse eller gennemførelse af salget af virksomheden.

Artikel 30-35 fastsætter regler om, at kriterierne for udvælgelsen af det bedste tilbud stemmer overens med de kriterier, der anvendes til at vælge mellem konkurrerende tilbud i likvidationsprocedurer. Endvidere fastsættes regler om den tilsynsførende og insolvensbehandlerens civile ansvar for skader, som de påfører kreditorer eller tredjeparter. Det foreslås, at parter med nær tilknytning til skyldneren skal have mulighed for at erhverve skyld-

nerens virksomhed efter nærmere angivne betingelser, eksempelvis at de underretter den tilsynsførende om deres forhold til skyldneren.

Det foreslås, at der fastsættes regler om midlertidig finansiering, herunder bl.a. at den tilsynsførende skal tage de nødvendige skridt til at sikre, at den midlertidige finansiering opnås med lavest mulige omkostninger, og at midlertidig finansiering kan modregnes som led i et afgivet tilbud.

Kreditorenes interesser søges beskyttet ved at sikre, at kreditor har ret til at blive hørt, inden salget af skyldnerens virksomhed godkendes eller gennemføres. Endvidere foreslås det, at medlemsstaterne sikrer, at frigivelse af sikkerhed i forbindelse med pre-pack-procedurer er omfattet af de samme krav som ved likvidation.

Endelig foreslås regler om indvirkningen af konkurrenceretlige procedurer i forbindelse med et bud. Medlemsstaterne skal således sikre bl.a., at det, hvis der er risiko for forsinkelse som følge af en konkurrenceretlig procedure, gøres lettere at afgive et alternativt bud, eller at bud, der indebærer en betydelig risiko for forsinkelse, kan lades ude af betragtning i visse tilfælde.

3.2.5. Virksomhedslederens pligter (artikel 36-37)

Afsnit V omhandler virksomhedslederens pligt til at indgive begæring om indledning af insolvensbehandling og deres civilretlige ansvar.

Det foreslås i artikel 36, at medlemsstaterne sikrer, at en virksomheds ledelse forpligtes til at indlede insolvensbehandling senest tre måneder efter, at ledelsen blev bekendt med eller burde have været bekendt med, at virksomheden blev insolvent.

Artikel 37 fastlægger det civilretlige ansvar i tilfælde af, at virksomhedsledelsen undlader at følge forpligtelsen i artikel 36.

3.2.6. Likvidation af insolvente mikrovirksomheder (artikel 38-57)

Afsnit VI omhandler likvidation af insolvente mikrovirksomheder og fastsætter regler for en forenklet likvidationsproces.

Det foreslås med artikel 38-40, at medlemsstaterne skal sikre, at mikrovirksomheder har adgang til en forenklet likvidationsproces, herunder betingelserne for, hvornår en virksomhed kan anses for insolvent, og hvornår der kan udpeges en insolvensbehandler. Endvidere foreslås det, at medlemssta-

terne sikrer, at al kommunikation mellem retten, insolvensbehandleren og de berørte parter kan foregå elektronisk.

I artikel 41 foreslås det at opstille regler for, hvordan der kan indgives en begæring om forenklet likvidation. Efter artikel 42 skal den kompetente myndighed træffe afgørelse om indledning af behandlingen senest to uger efter modtagelsen af begæringen. Endvidere opstilles betingelser for, hvornår en begæring om forenklet likvidation kan afslås.

Det foreslås med artikel 43, at skyldneren som udgangspunkt bevarer kontrollen over virksomheden under forenklet likvidation, men at der skal angives nærmere betingelser for at ophæve skyldnerens ret til selv at forvalte og afhænde sine aktiver. Med artikel 44 foreslås det, at skyldneren bør have adgang til suspension af individuel kreditorforfølgning. Artikel 45 sikrer offentliggørelse af indledningen af forenklete insolvensprocedurer i det register, der er omhandlet i artikel 24 i insolvensforordningen.

Med artikel 46-48 opstilles regler om anmeldelse og anerkendelse af fordringer, anfægtelsessøgsmål i forbindelse med forenklet likvidation og oprettelse af insolvensboet. Derved foreslås det, at fordringer på skyldneren anses for at være anmeldt, hvis skyldneren har angivet dem, f.eks. i sin begæring om indledning af forenklet likvidation. Endvidere skal de foreslåede regler om anfægtelsessøgsmål kunne finde anvendelse i visse tilfælde. Slutelig skal retten eller insolvensbehandleren udarbejde en endelig liste over de aktiver, der udgør insolvensboet, på baggrund af den liste, som skyldneren selv har forelagt i medfør af den foreslåede artikel 41.

I artikel 49 foreslås det, at retten, efter insolvensboet er oprettet, træffer afgørelse om at realisere aktiverne og udlodde provenuet eller at slutte boet uden realisering af aktiverne efter nærmere angivne betingelser.

Artikel 50-55 omhandler oprettelsen, driften og anvendelsen af et elektronisk auktionssystem, der skal anvendes til salg af skyldnerens aktiver.

Artikel 56-57 omhandler iværksætteres mulighed for gældssanering i forenklete likvidationsprocedurer. Det følger således heraf, at iværksættere samt stiftere, ejere eller medlemmer af en gældsramt mikrovirksomhed med ubegrænset ansvar, som hæfter personligt for virksomhedens gæld, i overensstemmelse med rekonstruktions- og insolvensdirektivets afsnit III, frigøres fuldstændig for gæld ved forenklet likvidation.

3.2.7. Kreditorudvalg (artikel 58-67)

Afsnit VII omhandler muligheden for at nedsætte et kreditorudvalg.

Artikel 58-62 fastsætter regler om nedsættelse af kreditorudvalget, udvælgelse af medlemmerne til udvalget, medlemmernes pligter, antal medlemmer og afsættelse af et medlem og udskiftning. Det foreslås, at der kan nedsættes et kreditorudvalg, bl.a. hvis der træffes afgørelse herom på kreditormødet. Medlemmerne af kreditorudvalget skal repræsentere alle kreditorenes interesser og skal endvidere handle uafhængigt af insolvensbehandleren.

Artikel 63-67 omhandler kreditorudvalgets arbejdsmetoder og funktion. Det foreslås, at medlemsstaterne sikrer, at kreditorudvalget fastlægger en protokol om arbejdsmetoder, der skal omhandle bl.a. retten til at overvære og deltage i kreditorudvalgets møder, valgbarhed og beslutningsdygtighed og interessekonflikter.

Det foreslås, at kreditorudvalget bl.a. som minimum skal have ret til at høre insolvensbehandleren på et hvilket som helst tidspunkt, ret til at give møde og blive hørt under insolvensbehandlingen, ret til at blive underrettet og hørt om spørgsmål, som kreditorerne i udvalget har en interesse i, mv.

Det foreslås endvidere, at der nationalt fastsættes regler om udgifter og vederlag til kreditorudvalget, herunder om det skal være insolvensboet, der afholder udgifterne til kreditorudvalget.

Forslaget lægger endvidere op til, at medlemmerne af kreditorudvalget er fritaget for individuelt ansvar for deres handlinger i egenskab af medlem af udvalget, medmindre der er tale om f.eks. groft uagtsomme eller forsætlige handlinger, samt at der nationalt fastsættes en klageadgang, såfremt kreditorudvalget får beføjelse til at godkende visse afgørelse eller dispositioner.

3.2.8. Gennemsigtighed i national lovgivning og afsluttende bestemmelser (artikel 68-72)

Afsnit VIII omfatter artikel 68 og vedrører medlemsstaternes forpligtelse til at udarbejde og vedligeholde et faktablad med centrale oplysninger om visse elementer af national lovgivning om insolvensbehandling.

Afsnit IX omfatter artikel 69-72 og vedrører regler om revision af direktivet efter fem år, gennemførelsesfrister for medlemsstaterne samt regler for ikrafttrædelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Det ansvarlige udvalg for forslaget er Europa-Parlamentets Retsudvalg (JURI). Europa-Parlamentets udvalg for Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO) har besluttet ikke at afgive udtalelse om forslaget, mens udtalelse fra Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg (ECON) afventer.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at forslaget overholder nærhedsprincippet, da medlemsstaternes forskellige insolvensregimer er en hindring for gennemførelsen af det indre marked generelt og oprettelsen af CMU i særdeleshed. Afhjælpningen af denne hindring begrundes en mere ensartet EU-insolvenslovgivning. Fordi medlemsstaternes udgangspunkter er så forskellige, vurderes det ikke, at reformer på nationalt plan kan føre til fuldstændig konvergens og dermed forbedre den overordnede effektivitet af insolvensregimer.

Kommissionen vurderer, at en harmonisering af nationale regler på insolvensområdet kan føre til et indre marked, der fungerer homogent, og en reduktion i markedsfragmentering, som derved vil medføre lettere adgang til finansiering og grænseoverskridende investering.

Det er – af de af Kommissionen anførte grunde – regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

6.1. Omstødelsesregler

Konkurslovens kapitel 8 indeholder regler om omstødelse af dispositioner, som på den ene eller anden måde har været til skade for konkursboets kreditorer.

Omstødelse efter kapitel 8 er betinget af, at skyldneren er kommet under konkurs, forebyggende rekonstruktion i form af tvangsakkord, rekonstruktion, eller at der afsiges kendelse om gældssanering, og kan alene rejses af boet. Almindeligvis skal dispositionen, der ønskes omstødt, have formindsket eller forrykket den aktivmasse, der ellers kunne have været anvendt til

at dække kreditorernes krav. Der kan ikke ske omstødelse, hvis beløbet ikke kunne have tilgodeset de øvrige kreditorer.

De fleste regler i konkurslovens kapitel 8 er objektive omstødelsesregler, og omstødelsen kan derfor ikke undgås ved at føre bevis for, at skyldneren ikke var eller blev insolvent som følge af dispositionen (solvensbevis). Endvidere er det uden betydning, om den begunstigede var i god tro om insolvensen.

Der kan ske omstødelse af gaver, jf. konkurslovens § 64, arveafkald, jf. § 65, urimelig løn til nærtstående, jf. § 66, betaling af gæld med usædvanlige betalingsmidler, jf. § 67, visse tilfælde af modregning, jf. § 69, pantsætning for ældre gæld, jf. §§ 70 og 70 a, og udlæg, jf. § 71. Disse dispositioner skal være foretaget inden fristdagen (typisk det tidspunkt, skifteretten modtog begæring om konkurs). Derudover kan der kræves omstødelse af dispositioner, der er foretaget efter fristdagen, jf. § 72, og endelig af utilbørlige dispositioner, jf. § 74.

Den almindelige omstødelsesfrist er tre måneder, dvs. at dispositionen skal være foretaget senere end tre måneder inden fristdagen. Fristen er længere, hvis den begunstigede er nærtstående til skyldneren, men i disse tilfælde er der mulighed for at føre solvensbevis. Omstødelse af utilbørlige dispositioner kan ske uden tidmæssige begrænsninger.

Efter konkurslovens § 74 kan der ske omstødelse af utilbørlige dispositioner, hvorved skyldnerens ejendele unddrages fra at tjene til fordringshaverenes fyldestgørelse, såfremt skyldneren var eller ved dispositionen blev insolvent, og den begunstigede kendte eller burde kende skyldnerens insolvens og de omstændigheder, som gjorde dispositionen utilbørlig.

6.2. Sporing af aktiver

I dansk ret findes ikke regler, der er specifikt rettet mod sporing af aktiver i forbindelse med insolvens.

Konkurslovens kapitel 11 indeholder dog en række tvangsmidler, der bl.a. omhandler skyldnerens forpligtelser over for konkursboet, herunder regler, der kan anvendes til sporing af aktiver. Det drejer sig f.eks. om skyldners oplysningspligt (konkurslovens § 100), vidnepligt (konkurslovens § 240), postspærring (konkurslovens § 104 a) og besiddelseskrav (konkurslovens § 112).

6.3. Procedurer i forbindelse med insolvensbehandlinger

I dansk ret findes der forskellige procedurer, som kan anvendes i forbindelse med, at en virksomhed bliver insolvent. I konkursloven findes der således regler om forebyggende rekonstruktion, rekonstruktion og konkurs, ligesom der i selskabsloven findes regler om tvangsopløsning, som dog ikke er udtryk for insolvens, jf. mere herom nedenfor.

Konkursloven

Forebyggende rekonstruktion kan indledes, når en virksomhed som følge af økonomiske vanskeligheder har sandsynlighed for at *blive* insolvent, og når det begæres af skyldneren. Rekonstruktion kan indledes, når skyldneren *er* insolvent, og når det begæres af enten skyldneren eller en fordringshaver.

Under forebyggende rekonstruktion er der mulighed for at anmode om fyldestgørelsesforbud i en periode på op til ét år, således at kreditorerne ikke kan kræve, at skyldneren opfylder sine forpligtelser over for kreditor. Under rekonstruktion træder et fyldestgørelsesforbud automatisk i kraft. Ligeledes kan skyldneren under forebyggende rekonstruktion anmode om en rekonstruktør, hvor der ved rekonstruktion automatisk beskikkes en rekonstruktør.

En skyldner under forebyggende rekonstruktion kan fremsætte forslag om en rekonstruktionsplan, som f.eks. kan omfatte en tvangsakkord eller en virksomhedsoverdragelse, som skal hjælpe med at få virksomhedens økonomi på rette fod igen. Under rekonstruktion skal rekonstruktionsplanen som minimum indeholde en virksomhedsoverdragelse, en tvangsakkord eller et andet tiltag, der alene eller sammen med de øvrige dele af rekonstruktionen medfører, at skyldneren ophører med at være insolvent.

Under forebyggende rekonstruktion bevarer skyldneren som udgangspunkt retten til at foretage dispositioner over sine aktiver, medmindre der er beskikket en rekonstruktør. Under rekonstruktionsbehandling gælder omvendt, at skyldneren som udgangspunkt ikke må foretage væsentlige dispositioner uden rekonstruktørens samtykke.

Konkursloven indeholder regler om vedtagelse af rekonstruktionsforslaget og om, hvordan kreditorerne skal stemme om forslaget.

Endelig kan en insolvent skyldner tages under konkursbehandling. Under konkurs mister skyldneren retten til at overdrage eller opgive sine ejendele, modtage betaling og andre ydelser, modtage opsigelser, reklamationer og lignende erklæringer, stifte forpligtelser eller på anden måde råde over sin formue med virkning for boet, jf. konkurslovens § 29. Under konkurs opgøres konkursmassen, som omfatter skyldnerens formue ved afsigelsen af konkursdekretet, og hvad der efter konkursen tilfalder ham, f.eks. som arv. Konkursmassen anvendes til fyldestgørelse af dem, der ved konkursdekretets afsigelse havde krav mod skyldneren. Alle krav mod skyldneren, som skal fyldestgøres af konkursmassen, kan af boet fordres omsat til penge. Konkursboet kan endvidere indtræde i gensidigt bebyrdende aftaler, som er indgået af skyldneren og kan endvidere begære eller samtykke til tvangsauktion over skyldnerens aktiver.

Kurator skal ved udførelsen af sit hverv varetage boets interesser, herunder sikre boets aktiver og foretage de fornødne skridt til værn mod uberettigede dispositioner over aktiverne.

Konkursloven indeholder også regler om gældssanering for fysiske personer. Skifteretten kan under nærmere angivne betingelser afsige kendelse om gældssanering efter skyldners begæring, hvis skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til – og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til – at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at gældssanering vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

Der er i konkursloven fastsat regler, der skal sikre hurtig og effektiv behandling af forebyggende rekonstruktion, rekonstruktion og konkurs. F.eks. skal kurator fremme et konkursbos behandling mest muligt, og skifteretten kan endvidere pålægge kurator at foretage det fornødne til at fremme boets behandling og slutning inden for en nærmere angivet frist. På samme måde er der for forebyggende rekonstruktion og rekonstruktion fastsat en række tidsfrister, der skal sikre sagens fremme.

I konkursloven er der endvidere fastsat regler for skifterettens beskikkelse og afsættelse af kuratorer og rekonstruktører.

Selskabsloven

Selskabsloven finder anvendelse på alle aktie- og anpartsselskaber (kapitalselskaber), dvs. selskaber, hvor kapitalejerne ikke hæfter personligt for kapital-selskabets forpligtelser, men alene med deres indskud.

Selskabslovens kapitel 14 indeholder regler om kapitalselskabers opløsning. Kapitel 14 indeholder både regler om opløsning ved erklæring, frivillig likvidation og tvangsopløsning.

Opløsning ved erklæring kan ske, hvis alle kreditorer er betalt, og kapitalejerne over for Erhvervsstyrelsen afgiver erklæring om, at al gæld er betalt, og at det er besluttet at opløse kapitalselskabet. Endvidere kan generalforsamlingen træffe beslutning om frivillig opløsning ved likvidation.

Selskabslovens § 225 fastlægger, at Erhvervsstyrelsen i en række forskellige tilfælde kan anmode skifteretten om at opløse et kapitalselskab, herunder f.eks. hvis Erhvervsstyrelsen ikke rettidigt har modtaget en godkendt årsrapport eller selskabet ikke har registreret oplysninger om reelle ejere.

Tvangsopløsning efter selskabsloven er således ikke afhængig af, at selskabet er insolvent.

6.4. Ledelsens ansvar for at indgive begæring om insolvensbehandling

Selskabsloven indeholder regler om de pligter, der påhviler et selskabs ledelse, herunder bl.a. i forhold til at sikre et forsvarligt kapitalberedskab. Ledelsen skal således påse, at selskabets kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde kapitalselskabets forpligtelser, efterhånden som de forfalder, og bestyrelsen er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt. Ledelsen skal endvidere sikre, at der afholdes generalforsamling senest 6 måneder efter, at det konstateres, at selskabets egenkapital udgør mindre end halvdelen af den tegnede kapital. På generalforsamlingen skal det centrale ledelsesorgan redegøre for selskabets økonomiske stilling og om fornødent stille forslag om foranstaltninger, der bør træffes, herunder om kapitalselskabets opløsning.

Ledelsesmedlemmer kan blive erstatningsansvarlige, hvis de under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet selskabet skade. Det samme gælder, hvis skaden er tilføjet kapitalejere eller tredjemand. Der er tale om dansk rets almindelige erstatningsregler (culpa-norm), hvorefter der kan pålægges erstatningspligt for adækvate (påregnelige) skader, som er forvoldt ved en retsstridig handling eller undladelse, der kan tilregnes skadevolderen som forsætlig eller uagtsom. Det er således et krav, at der er årsagssammenhæng (kausalitet) mellem den skadegørende adfærd og skaden.

Hvis driften af et selskab fortsættes efter det tidspunkt, hvor ledelsen vidste eller burde vide, at fortsat drift ikke kunne ske uden yderligere tab for kreditorerne (håbløshedstidspunktet), kan ledelsen blive erstatningsansvarlige.

Selskabsloven indeholder endvidere en bestemmelse om, at begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs kun kan indgives på selskabets vegne af det centrale ledelsesorgan eller af likvidator, hvis selskabet er under likvidation.

Erhvervsvirksomhedsloven indeholder for så vidt angår virksomheder med begrænset ansvar og visse interessentskaber og kommanditselskaber en henvisning til selskabslovens bestemmelser om ledelsens ansvar, hvilket blandt andet betyder, at ledelsen skal påse, at virksomhedens kapitalberedskab er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde virksomhedens forpligtelser, efterhånden som de forfalder. Ledelsen er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.

Erhvervsvirksomhedsloven indeholder ikke bestemmelser om indgivelse af begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs.

Erhvervsfundsloven indeholder regler om de pligter, der påhviler et fondens ledelse, herunder bl.a. i forhold til at sikre et forsvarligt kapitalberedskab. Ledelsen skal således påse, at fondens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens forpligtelser, efterhånden som de forfalder, og bestyrelsen er således til enhver tid forpligtet til at vurdere den økonomiske situation og sikre, at det tilstedeværende kapitalberedskab er forsvarligt.

Bestyrelsen skal sikre, at bestyrelsesmøde afholdes, senest 3 måneder efter at det konstateres, at egenkapitalen udgør mindre end halvdelen af fondens grundkapital. På bestyrelsesmødet skal bestyrelsen stille forslag om foranstaltninger, der fører til fuld dækning af grundkapitalen, eller stille forslag om opløsning af fonden. Bestyrelsen skal senest 2 uger efter afholdelsen af bestyrelsesmødet, indsende protokoludskrift med en redegørelse for fondens økonomiske stilling til Erhvervsstyrelsen.

Erhvervsfundsloven indeholder endvidere en bestemmelse om, at begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs kun kan indgives på fondens

vegne af bestyrelsen, Erhvervsstyrelsen eller, hvis fonden er i likvidation, af likvidator.

Konkursloven indeholder ikke regler, der specifikt sigter mod at regulere ledelsens ansvar for at indgive begæring om insolvensbehandling, men loven indeholder regler om konkurskarantæne, hvorefter personer, der har deltaget i ledelsen af en skyldners virksomhed, kan fratages retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed under nærmere angivne betingelser, hvis det må antages, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed.

6.5. Likvidationsprocedurer for insolvente mikrovirksomheder

Der findes ikke i dansk ret særskilte procedurer, der regulerer likvidation af insolvente mikrovirksomheder.

Selskabsloven, erhvervsvirksomhedsloven og erhvervsfondsloven indeholder alene regler om opløsning af solvente virksomheder.

Reglerne om forebyggende rekonstruktion, rekonstruktion og konkurs, som beskrevet oven for under pkt. 6.3, finder også anvendelse for mikrovirksomheder.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af direktivforslaget forventes umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget forventes at medføre behov for – som minimum – at ændre konkursloven. Dette gælder særligt for så vidt angår de foreslåede regler om en pre-pack-procedure og den forenkede procedure for likvidation af mikrovirksomheder.

Direktivforslaget giver endvidere anledning til tvivl om, hvordan direktivets regler om anfægtelsessøgsmål forholder sig til konkurslovens regler om omstødelse, herunder om konkurslovens nuværende regler om omstødelse kan opretholdes set i lyset af direktivforslaget.

Forslaget vil muligvis nødvendiggøre tilpasninger af selskabslovens, erhvervsvirksomhedslovens og erhvervsfondslovens regler om ledelsesansvar

grundet de foreslåede regler om virksomhedslederens forpligtelse til at indgive begæring om insolvensbehandling, da disse love i dag ikke pålægger ledelsen en forpligtelse til at indgive konkursbegæring og dermed heller ikke indeholder en frist for at indgive begæringen.

Økonomiske konsekvenser

I forhold til de *statsfinansielle konsekvenser* vurderer Domstolsstyrelsen overordnet og med betydelig usikkerhed, at forslaget samlede it-udviklingsopgave vil indebære betydelige merudgifter svarende til i alt ca. 60-65 mio. kr. over en periode på ét til to år. Hertil forventes varige drifts- og vedligeholdelsesudgifter på ca. 6-10 mio. kr. årligt, svarende til 10-15 pct. af de samlede it-udviklingsomkostninger.

Forslaget forventes herudover at medføre varige driftsudgifter på ca. 27-29 mio. kr. årligt som følge af et behov for yderligere ca. 28-30 årsværk i retterne med henblik på varetagelse af nye opgaver, herunder sporing af aktiver i insolvensbehandlingen på tværs af landegrænser, ligesom den foreslåede såkaldte "pre-pack procedure" må forventes at medføre et øget ressourceforbrug til en ny funktion som tilsynsførende og til godkendelse af salg af skyldnernes virksomheder. Hertil kommer et forventet øget antal retssager som følge af de foreslåede regler om omstødelse samt et øget ressourceforbrug som følge af de organisatoriske og databeskyttelsesmæssige rammer, som forslaget kræver.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følge af EU-retsakter, som udgangspunkt skal afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

I forhold til de *erhvervsøkonomiske konsekvenser* kan forslaget potentielt medføre byrdelettelser for insolvensbehandlere. Erhvervsstyrelsen vurderer dog, at forslaget om en særskilt procedure for insolvente mikrovirksomheder potentielt kan medføre nye administrative byrder for mikrovirksomhederne i form af øget tidsforbrug. Det er på nuværende tidspunkt og ud fra de foreliggende oplysninger ikke muligt at opgøre de positive og negative erhvervsøkonomiske konsekvenser nærmere.

Det bemærkes, at en række forhold i forslaget fortsat er uafklarede, navnlig ift. de foreslåede regler om mikrovirksomheder og sporing af aktiver, hvorfor skønnene af de statsfinansielle og vurderingen af de erhvervsøkonomi-

ske konsekvenser, ligeledes er behæftet med væsentlig usikkerhed både i forhold til de statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

I lyset af forslaget formål om at øge investorers villighed til at investere på tværs af landegrænser vurderes sagen at kunne have *samfundsøkonomiske konsekvenser*, idet det dog er for tidligt at skønne konkret over eventuelle konsekvenser.

Andre konsekvenser

Der vurderes ikke at være andre konsekvenser forbundet med forslaget.

8. Høring

Direktivforslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt Samarbejde i perioden 9. december 2023 til den 27. januar 2023 og endvidere til følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, ADIPA, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Association of Danish Intellectual Property Attorneys, ATP, Autobranchen Danmark, Autobranchens Handels- og Industriforening, Business Danmark, Bygherreforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danmarks Aktionærforening, Danmarks Almene Boliger, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Eksportforening, Danmarks Energi, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Forsikringsmæglere og Forsikringsagenturer (FDFA), Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Ejendomskredit, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Kredit Råd, Dansk Metal, Dansk Revisorforening, Dansk Told og Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Insolvensadvokater, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Speditører, Datatilsynet, Den Danske Aktuarforening, Det Faglige Hus, DJØF, EjendomDanmark, EKF Eksport Kredit Fonden, Erhvervsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund (3F), FH, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansforeningen/CFA Society Denmark, Finansiell Stabilitet A/S, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Fondsmæglerforeningen, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Offentlige Anklagere, Forsikring og Pension, Forsikringsmæglerforeningen, FRIE, FSR – Danske Revisorer, Garantifonden for indskydere og investorer, Gartneri-, Land- og Skovbru-

gets Arbejdsgivere, Grundejernes Landsorganisation, HK Danmark, IDA, Institut for Menneskerettigheder, Investeringsfundsbranchen (IFB), International Transport Danmark, Justitia, KL, Kommunale tjenestemænd og Overenskomstansatte, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kooperationen – Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisationen Danmark, Lederne, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Garantifond, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigspolitiet, Skatteforvaltningen, SMVdanmark, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Søfartsstyrelsen, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Det fremgår fejlagtigt af grund- og nærhedsnotatet af 16. februar 2023, at følgende organisationer mv. er blevet hørt over den danske og engelske sprogversion af direktivet: Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danske Inkassoadvokater og FTF.

Der er modtaget høringssvar fra Advokatrådet, CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Advokater og Danske Insolvensadvokater, Danske Regioner, Den Danske Aktuarforening, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelseernes Hovedorganisation, Finans Danmark, Finans og Leasing, Forbrugerrådet Tænk, Kuratorforeningen, Københavns Byret på vegne af samtlige byretter og Sø- og Handelsretten, Politiforbundet, Rigspolitiet, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Dansk Arbejdsgiverforening, Vestre Landsret og Østre Landsret ønsker ikke at udtale sig om direktivforslaget.

CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg, Domstolsstyrelsen, Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk, Danske Regioner, Den Danske Aktuarforening, Politiforbundet og Rigspolitiet har tilkendegivet ikke at have bemærkninger til direktivforslaget.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Generelle bemærkninger

Domstolsstyrelsen anfører, at Danmark er mere moderne på insolvensområdet end andre EU-lande, ligesom der de kommende år sker yderligere omfattende digitalisering af området. Domstolsstyrelsen har derfor en bekymring for, at en harmonisering af området kan få karakter af ”laveste fællesnævner”, hvilket ikke er i Danmark interesse.

Københavns Byret bemærker på vegne af samtlige byretter samt Sø- og Handelsretten, at retterne ikke ønsker at udtale sig om indholdet af direktivforslaget inden for den angivne frist. Med henblik på byretternes samt Sø- og Handelsrettens tekniske bidrag til de kommende forhandlinger om direktivforslaget foreslås det, at Justitsministeriet allerede på nuværende tidspunkt inddrager relevante medlemmer af Konkursrådet i arbejdet. Det bemærkes i øvrigt, at Konkursrådet til sin tid i givet fald bør anmodes om at gennemgå de relevante dele af direktivet og udarbejde lovudkast.

Advokatrådet kan tiltræde, at der gennemføres foranstaltninger, som har til formål at gøre insolvensbehandlingen mere ensartet og effektiv, ligesom rådet kan bifalde, at der er valgt en målrettet harmoniseringsløsning. Derudover er det rådets overordnede vurdering, at tiltagene og redskaberne, som har til formål at fremme insolvensbehandlingen, herunder adgang til personoplysninger, etablering af elektroniske auktionssystemer og standardiserede faktablade med centrale oplysninger om insolvensreglerne, vil fremme inddrivelsesraten. Derudover findes bl.a. revisionsbestemmelserne hensigtsmæssige.

Danske Advokater og Danske Insolvensadvokater er generelt positive over for direktivforslaget, idet det dog bemærkes, at det indeholder elementer, der bør ændres.

Finans Danmark støtter overordnet tiltag, der kan sikre større klarhed om retsstillingen på tværs af grænserne i EU, men finder, at Danmark som udgangspunkt har et velfungerende insolvensretlige system.

Anfægtelsessøgsmål

Advokatrådet anfører, at visse af bestemmelserne om anfægtelsessøgsmål på nogle punkter ikke afviger meget fra de gældende danske regler om omstødelse. Det bemærkes dog, at direktivforslaget opererer med en ugyldighedskonsekvens, hvilket ikke eksisterer i de danske regler.

Rådet anfører endvidere, at anfægtelsesfristerne er lange, hvilket giver bevismæssige udfordringer, ligesom det efter rådets opfattelse bør være forudsat i bestemmelserne, at skyldneren har været insolvent i hele perioden, der ligger inden for anfægtelsesfristerne.

Advokatrådet anfører herudover, at bestemmelserne om anfægtelsessøgsmål kan komme i konflikt med dødsboskiftelovens § 83, idet direktivforslagets artikel 11 vil ændre på et grundlæggende princip om, at krav ikke er fremsat før udløbet af et udstedt proklama i et dødsbo.

Kuratorforeningen anfører, at direktivforslagets definition af nærtstående til skyldneren i kombination med den foreslåede formodning for ond tro for nærtstående har som konsekvens, at løn betalt til lønmodtagere vil kunne blive omstødt, hvis den ansatte ikke har udført et arbejde for betalingen. Ofte fritstilles eller suspenderes lønmodtagere op til en konkurs, således at de får løn i opsigelsesperioden, hvilket dermed ikke er for udført arbejde.

Foreningen anfører endvidere, at ordinære betalinger med fordel kan undtages fra bestemmelsens anvendelsesområde, idet den nationale løngarantiordnings refusionskrav og det vedhængende privilegerede skattekrav medfører, at behovet for udligning er begrænset.

Danske Advokater og Danske Insolvensadvokater bemærker, at forslagene til bestemmelserne i flere tilfælde går videre end de eksisterende danske regler, og at det i visse tilfælde kan have u hensigtsmæssige konsekvenser for skyldners virksomhed.

Finans Danmark anfører, at flere af de foreslåede bestemmelser går længere end de danske regler, herunder i forhold til tidsfrister for omstødelse og hvem omstødelleskravet kan rettes mod, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Derudover ønskes visse af de foreslåede regler præciseret, idet de giver anledning til tvivl om, hvor tidligt der kan ske omstødelse af pant for gammel gæld.

Finans og Leasing anfører, at de foreslåede bestemmelser om omstødelse ses både at udvide og begrænse de danske omstødellesregler. Det virker utilsigtet, at omstødelse af betaling kan ske, blot betaling sker én dag før forfald. Endvidere anføres det, at det er aldeles uholdbart, at fristen for anlæggelse af en omstødelles sag udvides fra 1 til 3 år.

Pre-pack- proceduren

Advokatrådet anfører, at suspensionen af adgang til at foretage individuel kreditorforfølgning under pre-pack-proceduren er svært forenelig med, at salgsprocessen skal være fortrolig.

Rådet bemærker, at forberedelse af et salg af (en del af) skyldners virksomhed i en fortrolig proces er egnet til at give skuffelser i retsforhold, og at der i direktivforslagsteksten er ikke givet fortrinsret til krav, som stiftes i forberedelsesperioden. Det bemærkes endvidere, at bestemmelserne om pre-pack-proceduren pålægger den tilsynsførende en stor risiko for at ifalde ansvar.

Det bemærkes herudover, at artikel 34 indeholder regler, som skal beskytte kreditorernes interesse, men at bestemmelsen ses at gå betydeligt videre end reguleringen af pantsikrede fordringer efter konkurslovens § 10 a, stk. 2, nr. 2.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) bemærker, at direktivforslaget lægger op til, at pre-pack-procedurer skal undtages fra direktivet/loven om medarbejderes stilling ved virksomhedsoverdragelse i medfør af reglen om, at overdragelse fra konkursboer ikke omfattes af direktivet. Dette vil betyde, at de tilfælde, hvor der kan ske virksomhedsoverdragelse, uden at de overdragne medarbejderes hidtidige lønkrav mv. sikres, udvides, hvilket er en klar forringelse af lønmodtagernes retsstilling. Ifølge FH er der ingen overbevisende argumentation for nødvendigheden af reglerne, hvorfor FH ikke kan støtte sådanne regler.

FH anfører endvidere, at de foreslåede bestemmelser rejser spørgsmål om, hvorvidt krav fra medarbejdere, som bliver afskediget i forbindelse med en pre-pack-procedure, omfattes af dækning fra Lønmodtagernes Garantifond, hvilket naturligvis må belyses.

FH anfører herudover, at bestemmelserne om pre-pack-proceduren rejser spørgsmål om, hvorvidt de danske regler om henholdsvis forebyggende rekonstruktion og rekonstruktion kan anses for at udgøre en pre-pack-procedure.

Kuratorforeningen foreslår for yderligere at fremme mulighederne for overdragelse, at erhververen af en virksomhed efter pre-pack-reglerne kun ind-

træder i rettigheder og forpligtelser vedrørende lønmodtagere for tiden efter indledningen af forberedelsesfasen.

Danske Advokater og Danske Insolvensadvokater kan tilslutte sig, at det afklares, hvad der med rette i perioden op til insolvensbehandling kan forberedes til, at der kan gennemføres en virksomhedsoverdragelse, således at de særligt fordelagtige regler kan anvendes, herunder muligheden for overdragelse uden kreditorsamtykke og gensidigt bebyrdende aftaler. Det er dog ikke helt klart, hvordan de to processer, forberedelsesfasen og likvidationsfasen, adskiller sig fra hinanden. Derudover ses der store danske udfordringer i forhold til de foreslåede regler om overdragelse af gensidigt bebyrdende aftaler for det tilfælde, at reglerne skal forstås således, at der ikke kan ske overdragelse til en aktør i samme marked. Derudover ses de foreslåede regler om panthavers rettigheder at gå videre end de danske regler, hvilket kan have stor betydning for panthaveres ageren.

Finans Danmark anser som udgangspunkt de foreslåede regler om pre-pack-procedure for positive, idet reglerne dog giver anledning til tvivl om, hvordan de vil skulle anvendes i praksis set i forhold til mulighederne i de gældende danske regler om virksomhedsoverdragelse.

Derudover anføres det, at det er afgørende, at panthaveres stilling ikke ændres afgørende i forhold til de gældende danske regler, samt at kreditinstitutter ikke er forpligtede til at videreføre kreditkontakter til en ny enhed.

Finans og Leasing anfører for så vidt angår de foreslåede bestemmelser om pre-pack-proceduren, at det ser ud til, at leasinggiveren vil blive betydeligt dårligt stillet, hvis leasingtager (skyldner) modsætter sig udlevering af leasinggenstand ved vedvarende betalingsmisligholdelse. Det anføres endvidere, at det har stor betydning ved et tvunget skyldnerskifte, at manglende høring af kreditorerne ikke er reguleret i direktivforslaget, ligesom det anføres, at det vil være problematisk, hvis der kan ske overdragelse af gensidigt bebyrdende aftaler uden leasingselskabets samtykke.

Forpligtelse til at indgive begæring om indledning af insolvensbehandling
Advokatrådet anfører, at en frist på 3 måneder for virksomhedslederen til at indgive begæring om indledning af insolvensbehandlingen, efter virksomhedslederen er blevet bekendt med insolvenssituationen, er alt for lang. Dog kan fristen skærpes i national lovgivning.

Kuratorforeningen anfører, at det med fordel kan præciseres, at pligten til at indlede en insolvensproces hviler på bestyrelsen, hvor der findes en sådan, og ellers på direktionen.

Danske Advokater og Danske Insolvensadvokater anfører, at indførelse af en pligt til at indgive begæring om insolvensbehandling er ganske anderledes set i forhold til de gældende danske regler. Derudover ses den foreslåede forpligtelse ikke at tage stilling til sammenhængen med reglerne om forebyggende rekonstruktion.

Finans Danmark anfører, at den foreslåede bestemmelse om forpligtelse for direktøren til at begære konkurs er vidtgående og indskrænker mulighederne for at redde nødlidende virksomheder, idet der ofte føres udenretlige forhandlinger med nødlidende virksomheder om bl.a. fortsat finansiering, som løber udover over de tre måneder. Derfor vurderes bestemmelsen at være en uhensigtsmæssig stramning af dansk ret.

Mikrovirksomheder

Advokatrådet anfører, at bestemmelserne om likvidation af mikrovirksomheder samt gældssanering findes at kunne påføre det offentlige og kreditorer større tab end nødvendigt, ligesom reglerne vurderes at kunne påføre medlemsstaterne yderligere omkostninger. Rådet anfører endvidere, at bestemmelserne om, at personer, der hæfter personligt for mikrovirksomheder, kan opnå fuld gældssanering, er vidtgående, idet mikrovirksomheder ikke er helt ubetydelige virksomheder. Rådet anfører herudover, at bestemmelserne om elektroniske auktionssystemer findes hensigtsmæssige.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) anfører, at det er centralt for FH, at der ved harmonisering af medlemsstaternes insolvensregler ikke skabes en øget mulighed for unddragelse af kreditorerne, hvorfor direktivforslagets bestemmelser om mikrovirksomheder er problematiske. FH anfører endvidere, at der i Danmark er et stort antal mikrovirksomheder, og at de foreslåede bestemmelser om skyldners bevarelse af rådighed over sin virksomhed, samt at der kun skal udpeges en likvidator i visse tilfælde, ses at afvige betydeligt fra de danske regler. Disse foreslåede bestemmelser er problematiske, idet reglerne vurderes at medføre, at det i høj grad vil blive muligt at unddrage kreditorerne betalinger, herunder for lønkrav.

Kuratorforeningen skønner, at det er sandsynligt, at i hvert fald 90 pct. af alle danske konkursdekreter afsiges over mikrovirksomheder. Foreningen anfører endvidere, at en stor del af konkurserne i Danmark udspringer af, at

et selskab, der i første omgang tages under tvangsopløsning af Erhvervsministeriet, ender med at blive taget under konkursbehandling, når likvidator konstaterer, at selskabet er insolvent. Selskabet er ofte tømt for aktiver, inden selskaberne går til tvangsopløsning, hvorfor kurators væsentligste opgave ikke er at realisere de resterende aktiver, men derimod af afdække lovovertrædelser, herunder momsunddragelse mv. Foreningen skønner, at der i ca. 20 pct. af konkurserne indgives en orientering til politiet i medfør af konkurslovens § 110, stk. 4. Derudover foretages indberetning til Skattestyrelsen i et stort antal sager, og det er en væsentlig opgave at vurdere, hvorvidt ledelsen har udvist groft uforsvarlig forretningsførelse og dermed skal indstilles til konkurskarantæne.

Foreningen anfører herudover, at det fremgår af Sø- og Handelsrettens årsberetning for 2021, at der i løbet af året blev afsagt 3.173 konkursdekreter, mens der blev modtaget 721 sager om konkurskarantæne. På den baggrund mener foreningen, at tallene viser, at der er god grund til at insolvensbehandle mindre virksomheder, herunder fordi insolvensbehandlingen har en præventiv effekt. Foreningen mener endvidere, at konsekvenserne af direktivforslaget kan blive, at mange virksomheder vil blive afviklet uden kontrol fra en insolvensbehandler, hvormed forslaget vil undtage en stor del af danske virksomheder fra at blive undersøgt for skatte- og momsunddragelse. Foreningen mener, at de foreslåede bestemmelser om mikrovirksomheder er kontraproduktive i forhold til de formål, som bobehandlingen skal tjene, hvorfor det bør overvejes, om den forenkede afvikling af mikrovirksomheder kan udgå eller gøres fakultativ for medlemsstaterne.

Danske Advokater og Danske Insolvensadvokater ser nogle betydelige udfordringer med de foreslåede regler om mikrovirksomheder, bl.a. fordi reglerne vurderes at ville omfatte mere end 60 pct. af alle konkursbehandlinger. Det er således bekymringen, at reglerne øger risikoen for misbrugsmuligheder. Justitsministeriet opfordres til at offentliggøre dansk statistik om fordelingen af konkurser på mikrovirksomheder og andre virksomheder.

Finans Danmark anfører, at de foreslåede regler om mikrovirksomheder vil øge misbrugsmulighederne, og at det er afgørende, at panthavers retsstilling ikke ændres afgørende i forhold til gældende danske regler. Det anføres endvidere, at der ikke bør ske automatisk gældssanering, uden at der tages stilling til bl.a., om skyldner vil kunne betale sine forpligtelser inden for de nærmeste år.

Finans og Leasing anfører, at forslaget ligner en blanding mellem insolvensbehandling og likvidation, hvilket opfattes som værende reguleret i dansk ret i form af solvent likvidation. Det anføres dog, at det kan tænkes, at ordningen vil medføre en uhensigtsmæssig håndtering, hvis de gældende danske regler ikke skal finde anvendelse.

Kreditorudvalg

Advokatrådet anfører for så vidt angår bestemmelserne om kreditorudvalg bl.a., at bestemmelserne er unødvendigt omfattende og regulerende.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) anfører, at det ikke fremgår tydeligt, hvorvidt lønmodtagere kan være medlemmer af kreditorudvalget, og at dette bør præciseres.

Danske Advokater og Danske Insolvensadvokater anfører, at reglerne om kreditorudvalg går unødigt videre end de danske regler, herunder ift. vederlæggelse for udvalgets medlemmer og udvalgsmedlemmernes beføjelser.

Finans Danmark vurderer, at der er et begrænset behov for reglerne om kreditorudvalg.

Øvrigt

Advokatrådet anfører, at direktivforslaget ikke indeholder en definitionsbestemmelse om den tilsynsførende, og at direktivforslaget vil medføre øgede udgifter for det offentlige til driften af såkaldte udpegede retter og administrative myndigheder, herunder til etablering og drift af et nationalt elektronisk auktionssystem.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) anfører, at det er centralt for FH, at et eventuelt harmoniseringsdirektiv ikke kan medføre en forringelse af placeringen af arbejdstagernes krav i den danske konkursorden.

Kuratorforeningen anfører, at det bør præciseres, at forslagets bestemmelser om adgang til information om bankkonti ikke berører kurators nuværende mulighed for at indhente bankoplysninger. Derudover kan det anbefales, at medlemsstaterne gives ret til at benytte allerede eksisterende udbydere til bortauktionering af skyldnerens aktiver.

Danske Advokater og Danske Insolvensadvokater anfører, at Danmark ikke har tiltrådt forordningen om gensidig anerkendelse af insolvensretlige be-

handlinger i andre EU-lande, hvorfor en konkurs i et andet medlemsland ikke vil have virkning i Danmark, hvilket forslaget ikke ses at forholde sig til. Det findes hensigtsmæssigt, at det i det forberedende arbejde sikres, at Danmark trods retsforbeholdet kan få adgang til oplysninger mv. for sporing af aktiver (afsnit III), og at andre medlemslande får tilsvarende adgang til oplysninger, som befinder sig i Danmark.

Generelt er det opfattelsen, at en tilnærmelse mod en ensretning af både den formelle og materielle insolvensret i alle EU-lande er til fordel for bl.a. sporing af aktiver og for at undgå ”forum shopping”. Det indstilles, at det afklares, hvorfor alene 7 emner harmoniseres.

Finans Danmark anfører, at det er positivt, at direktivforslaget som udgangspunkt ikke regulerer sikrede kreditorers rettigheder, herunder i forhold til kreditorernes rangordning, og det indstilles, at den danske regering arbejder for, at direktivet ikke udvides til at omfatte sådanne forhold.

Det anføres endvidere, at det kan give anledning til tvivl, hvorvidt fysiske personer er omfattet af direktivforslaget, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Finans Danmark anfører endvidere, at de foreslåede regler om sporing af aktiver overordnet kan støttes, idet det dog for så vidt angår det centrale bankregister udelukkende bør være muligt at indhente oplysninger fra banker om skyldneres forhold.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En stor andel af medlemsstaterne har under de igangværende forhandlinger udtrykt stærk skepsis over for Kommissionens forslag til en forenklet procedure for likvidation af mikrovirksomheder. Derudover har flere medlemsstater givet udtryk for, at forslaget ikke giver medlemsstaterne nok fleksibilitet til at opretholde nationale regler på området, herunder i lyset af mødet i Rådet for Retlige og Indre Anliggender den 19.-20. oktober 2023, hvor harmoniseringsniveauet for de foreslåede omstødelsesregler blev problematiseret af en række medlemsstater.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet over for tiltag, der har til formål at styrke investeringsmulighederne på tværs af medlemsstater, og som kan bidrage til velfungerende og effektive insolvensprocedurer. Det kan også bi-

drage til at fremme velfungerende og effektive finansielle markeder og dermed kapitalmarkedsunionen (CMU).

Regeringen støtter således det overordnede formål med direktivforslaget og finder det i den forbindelse vigtigt, at EU-retlig regulering på insolvensområdet sikrer en rimelig balance mellem på den ene side beskyttelse af skyldneren og på den anden side beskyttelse af kreditorerne.

Regeringen finder det også generelt vigtigt, at de foreslåede regler efterlader Danmark en rimelig fleksibilitet i implementeringen.

Det er derudover væsentligt for regeringen, at forslaget medfører færrest mulige statsfinansielle konsekvenser og byrder for erhvervslivet.

Regeringen er bl.a. på denne baggrund kritisk over for de foreslåede regler om en forenklet procedure for likvidation af mikrovirksomheder, herunder fordi de foreslåede regler vil medføre væsentlige omkostninger for domstolene.

Derudover peges der på, at langt størstedelen af alle insolvenssager i Danmark vedrører mikrovirksomheder, og at de foreslåede regler ikke nødvendigvis vil medføre en forenkling af de danske procedurer og kan vanskeliggøre statens mulighed for at sikre, at der tages tilstrækkelig højde for offentligretlige hensyn.

Regeringen vil endvidere have fokus på at afklare samspillet mellem det foreliggende direktivforslag og insolvensforordningen, herunder indvirkningen på dansk ret, henset til at insolvensforordningen er omfattet af retsforbeholdet, mens direktivforslaget ikke er, samt at sikre en så meningsfuld implementering af direktivet som muligt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er den 22. februar 2023 oversendt grund- og nærhedsnotat af 16. februar 2023 om forslaget og den 29. november 2023 oversendt revideret grund- og nærhedsnotat om forslaget. Herudover er Folketingets Europaudvalg orienteret om sagen i forbindelse med rådsmøde for retlige og indre anliggender den 19.-20. oktober 2023 og den 13.-14. juni 2024.